

Prologas

Edvardas Foska yra žudikas.

Tai faktas. Mariana jį suvokė ne tik protu, tai nebuvo šiaip mintis. Šitai ji jautė visu kūnu. Žinojimas buvo ją persmelkęs iki kaulų, iki kraujo, iki paskutinės ląstelės.

Edvardas Foska kaltas.

Ir vis dėlto šito įrodyti ji negalėjo ir galbūt niekada negalės. Visai tikėtina, kad tas žmogus, tikras pabaisa, nužudęs mažiausiai du žmones, vaikščios laisvėje.

Jis atrodo toks patenkintas, toks savimi pasitikintis. Tikisi, kad išsisuko, mintijo jį. Mano, kad laimėjo.

Nieko jis nelaimėjo. Dar ne.

Mariana pasiryžo jį pergudrauti. Ir būtinai pergudraus.

Neužmigs naktimis, prisimins visus įvykius iki mažiausių smulkmenų. Sėdės šiame tamsiame kambarėlyje Kembridže ir mąstys, aiškinsis. Ji spoksojo į raudoną elektrinio šildytuvo skersinį ant sienos, šis įkaitęs švytėjo tamsoje, tarsi panardindamas ją į transą.

Stengsis mintyse atkurti visus įvykius nuo pat pradžių, viską prisiminti. Kiekvieną mažiausią smulkmeną.

Ir jį sugaus.

Pirma dalis

Niekas man nesakė, kad sielvartas yra toks pat kaip baimė.

C. S. LEWIS. „Ištvertas sielvartas“

Prieš keletą dienų Mariana buvo namie, Londone.

Klūpojo ant grindų tarp dėžių. Bandė dar kartą, tegu ir nenorom, sutvarkyti Sebastiano daiktus.

Sekėsi nekaip. Praėjus metams po jo mirties, dauguma tų daiktų gulėjo išmėtyti po visą namą atskiomis krūvomis ir apytuštėse dėžėse. Regis, šis darbas niekada nesibaigs.

Mariana vis dar jį mylėjo – tai buvo blogiausia. Nors žinojo, kad daugiau niekada Sebastiano nepamatys, – nors jis iškeliavo visiems laikams, – jį tebemylėjo ir neišmanė, ką su ta savo meile daryti. Jos buvo tiek daug, ji buvo tokia nežabota: prasiverždavo, išsiliedavo, išsiversdavo lauk, kaip išsiverčia kamšalas iš senos skudurinės lėlės, yrančios per siūles.

O kad ji galėtų sukrauti savo meilę į dėžę, kaip dabar daro su jo drabužiais. Koks apgailėtinas vaizdelis – visa, kas liko iš žmogaus gyvenimo, tėra krūva niekam nereikalingų labdarai suruoštų daiktų.

Mariana įkišo ranką į arčiausią dėžę. Ištraukė porą batų.

Apžiūrėjo – seni žali sportbačiai, su kuriais jis bėgdavo pakrante krosą. Net truputį drėgni, ant pado matyti prilipusio smėlio.

Atsikratyk jų, paliepė sau. Mesk į šiukšlių dėžę. Tuoj pat.

Vos spėjusi apie juos pagalvoti, jau žinojo taip nepadarysianti. Jie tai ne jis, ne Sebastianas, ne vyras, kurį ji mylėjo ir mylės amžinai – tik pora senų batų. Ir vis dėlto išsiskirti su jais tas pats, kaip save žaloti, kaip durti peiliu sau į ranką ir atržti gabalėlį odos.

Mariana priglaudė batus prie krūtinės. Laikė juos, kaip būtų laikiusi kūdikį. Ir pravirko.

Kaip tai galėjo nutikti?

Per vienus metus, kurie anksčiau būtų praslinkę beveik nepastebimai, o dabar driekėsi už nugaros kaip vėtros nusiaubtas negyvenamas kraštas, jos įprastinis gyvenimas buvo nušluotas nuo žemės paviršiaus, ji atsidūrė tokioje padėtyje: trisdešimt šešerių metų, viena, girta sekmadienio vakarą, nustvėrusi mirusio žmogaus batus it šventą relikviją, bet juk tam tikra prasme jie tokie ir yra.

Mirė tai, kas buvo gražu, šventa. Liko tik knygos, kurias jis skaitė, rūbai, kuriuos jis dėvėjo, daiktai, kuriuos dabar ji lietė. Vis dar užuodė jo kvapą, liežuvio galiuku juto skonį.

Štai kodėl nesiryžo išmesti Sebastiano daiktų – jų įsitvėrusi galėjo palaikyti jo gyvybę nors tokiu būdu, nors truputį; jeigu juos išmes, praras jį visiems laikams.

Neseniai akinama liguisto smalsumo ir noro suprasti, su kuo galynėjasi, Mariana iš naujo perskaitė visus Froido raštus apie sielvartą ir netektį. Autorius teigia, kad mirus mylimam žmogui, jo netektį reikia psichologiškai priimti, o jį patį paleisti, antraip kyla patologinio gedulo pavojus, kurį Froidas vadina melancholija, o mes – depresija.

Mariana tai suprato. Suvokė turinti paleisi Sebastianą, bet negalėjo – vis dar jį mylėjo. Tebebuvo įsimylėjusi, nors jis iškeliavo visiems laikams už šydo. „Už šydo, už šydo...“ – iš kur tai? Greičiausiai iš Tenisono.

Už skraistės.

Jausmas buvo būtent toks. Sebastianui mirus, Mariana nebematė pasaulio spalvų. Gyvenimas tapo prislopintas, pilkas ir tarytum nutokęs, dengiamas skraistės – liūdesio miglos.

Jai norėjosi pasislėpti nuo pasaulio, nuo jo triukšmo ir skausmo, savo geltonajame namelyje įsisupti į kokoną, į savo darbą.

Kaip tik čia ji ir būtų pasilikusi, jeigu tą spalio vakarą nebūtų paskambinusi Zoja iš Kembridžo.

Zojos telefono skambutis po pirmadienio vakarinės grupės – štai kokia buvo pradžia.

Tai šitaip prasidėjo košmaras.

2

Pirmadienio vakarinė grupė susirinko Marianos svetainėje.

Pakankamai didelis kambarys buvo paskirtas psichoterapijai dar tada, kai Mariana ir Sebastianas įsikraustė į geltonąjį namą.

Juodu mėgo tą namą Primrouz Hilo papėdėje šiaurės vakarų Londone, nudažė jį tokia pat ryškiai geltona spalva kaip raktažolių, vasarą žydinčių ant kalno. Namų sienos buvo apaugusios sausmedžiais su baltais kvapniais žiedais, kurių saldus aromatas vasaros mėnesiais smelkdavosi pro atvirus langus, kildavo laiptais aukštyn, tvyrodamo koridoriuose bei kambariuose, pripildydamas visą namą.

Tą pirmadienio vakarą buvo neįprastai šilta. Net spalio pradžioje bobų vasara, it kokia užsispyrusi vakarėlio viešnia, nesitraukė, nekreipė dėmesio į sudžiūvusių lapų užuominas, kad laikas išeiti. Svetainę užliejo vėlyvos popietės saulė, paskandindama kambarį rausvo atspalvio auksinėje šviesoje. Prieš užsiėmimą Mariana užtraukė užuolaidas, bet paliko langą per kelis colius pakeltą, kad įeitų oro.

Paskiau tvarkingai sustatė kėdes ratu. Iš viso devynias. Po kėdę kiekvienam grupės nariui ir vieną Marianai. Teoriniu požiūriu jos turėtų būti vienodos, bet... gyvenimas yra gyvenimas. Nepaisant geriausių norų, metams bėgant, ji prisipirko kėdžių iš skirtingos medienos, skirtingo pavidalo ir didumo. Dėl jų įvairovės nesuko sau galvos, veikiausiai taip vadovavo ir savo grupėms. Marianos stilius buvo laisvas, neįprastas.

Keista, kad savo profesija ji pasirinko terapiją, netgi grupinę terapiją. Visada, nuo pat vaikystės, nepatikliai, netgi įtariai žiūrėjo į visokias grupes.

Mariana augo Graikijoje, Atėnų pakrašty. Šeima gyveno dideliame apriušusiam name ant kalvos, užklotos juodai žalia alyvmedžių skraiste. Vaikystėje Mariana sėdėdavo sode ant surūdijusių sūpynių ir mąstydavo apie senovinį miestą apačioje, plytintį iki pat Partenono kolonų ant kitos tolimos kalvos. Jis atrodė toks didelis, beribis, o ji, tokia mažutė ir nereikšminga, žvalgydavosi į tą miestą apimta prietaringos nuojautos.

Mariana visada nerimaudavo lydėdama jų namų tvarkytoją apsipirkti sausakimšame, pamišusiam turguje Atėnų centre. Grįžusi namo lengviau atsipūsdavo ir stebėdavosi, kad liko gyva ir sveika. Didelių sambūrių bijodavo ir vyresniame amžiuje. Mokykloje laikydavosi nuošaliai, jautėsi nepritampanti prie klasiokų, ir šito jausmo buvo sunku atsikratyti. Po daugelio metų per psichoterapijos seansus Mariana pagaliau suprato, kad mokyklos kiemas yra šeimos vieneto makrokosmas: tai reiškia, kad jos nerimas gimė ne mokyklos kieme, ne Atėnų turguje ar kokioje kitoje žmonių grupėje, kurioje tekdavo atsidurti, o ją užauginusioje šeimoje, jų vienišame name.

Net saulėtojoje Graikijoje jų namuose visada buvo šalta. Be to, jie atrodė tušti, juose trūko šilumos – tiek fizine, tiek širdies prasme. Daugiausia dėl to buvo kaltas Marianos tėvas, nuostabus žmogus, gražus, stiprus, aštraus proto, bet ir be galo sudėtingas. Mariana spėjo, kad kažkas jį nepagydomai sužalojo vaikystėje. Nė karto nebuvo susitikusi su jo tėvais, jis retai apie juos užsimindavo. Tėvo tėvas buvo jūrininkas, o apie motiną kuo mažiau kalbėsime, tuo bus geriau. Ji dirbo dokuose, taip sakydavo Marianos tėvas ir išsyk susigėsdavo, tad ši manė tikriausiai ją buvus prostitute.

Pats tėvas užaugo Atėnų lūšnynuose šalia Pirėjo uosto, pradėjo dirbti laivų junga, greitai įsitraukė į prekybą, kavos ir grūdų importą bei, kaip spėjo Mariana, pikantiškesnius dalykus. Kai sulaukė dvidešimt penkerių, jau turėjo nuosavą laivą, šis tapo jo laivybos verslo pradžia. Nuožmiu būdu, krauju ir prakaitu tėvas sukūrė savo mažytę imperiją.

Buvo lyg koks karalius, samprotavo Mariana, arba diktatorius. Vėliau ji sužinojo apie didžiulius jo turtus, nors to niekaip nebūtum atspėjęs iš jų šeimos kuklios, spartietiškos gyvensenos. Gal mama – švelnioji, trapioji anglė – būtų suminkštinusi jo širdį, jeigu būtų ilgiau gyvenusi, tačiau mirė dar visai jauna, netrukus po Marianos gimimo.

Augančiai dukteriai jos visą laiką trūko. Kaip psichoterapeutė Mariana žinojo, kad pirmą kartą kūdikis suvokia save per tėvų žvilgsnį. Gimę visą laiką esame stebimi – tėvų veido išraiška, žvilgsniai nulemia, kaip save suvokiame. Mamos žvilgsnio Mariana neteko, o tėvui... jam buvo sunku žiūrėti jai tiesiai į akis. Su ja kalbėdamas jis paprastai žvelgdavo pro šalį. Mariana stengdavosi atsistoti ir vienaip, ir kitaip, atsitraukdavo, kryptelėdavo, kad pakliūtų į tėvo akiratį, kad tik jis ją pamatytų, bet kažkaip vis vien likdavo nepakliuvusi.

Tais rečiausiais atvejais, kai jai vis dėlto pavykdavo sutikti jo žvilgsnį, regėdavo jame tik panieką, neslepiamą nusivylimą. Tėvo akys Marianai sakė, kad ji niekam tikusi. Nors ir labai stengdamasi duktė visada matė, kad nepateisina jo vilčių, kad viską daro ar sako ne taip, tarsi jį erzina vien savo buvimu. Tėvas visada jai prieštaraudavo kaip Petručiujus Keitei perkurtoje Šekspyro pjesėje „Užsispyrėlės sutramdymas“: jeigu ji sakydavo, kad šalta, jis atšaudavo, kad karšta; jeigu ji ištardavo „saulėta“, jis užsispyręs tvirtindavo, kad lyja. Nepaisydama tėvo priekabių ir priešgyniavimo, Mariana vis dėlto jį mylėjo. Be jo, daugiau nieko neturėjo ir troško būti verta jo meilės.

Vaikystėje tos meilės patyrė be galo mažai. Turėjo vyresnę seserį, bet jos nebuvo artimos. Septyneriais metais vyresnė Elaiza nemaž nesidomėjo savo drovia jaunėle sesute. Todėl ilgus vasaros mėnesius Mariana leisdavo viena, žaisdavo sau sode, prižiūrima griežtos ūkvedės. Nieko nuostabaus, kad užaugo atsiskyrėlė ir varžėsi žmonių.

Ir pati suvokė, kad jos vadovavimas grupinei psichoterapijai – tikra likimo ironija. Kita vertus, toks prieštaringas santykis su kitais žmonėmis jai buvo tik į naudą. Grupinėje psichoterapijoje svarbiausia yra grupė, o ne asmuo; geras grupinis psichoterapeutas tam tikra prasme turi likti nematomas.

Marianai šitai puikiai sekėsi.

Savo sesijose ji nesimaišė grupei po akių. Įsiterpdavo tik tuomet, kai grupės nariai nesusikalbėdavo, kai reikėdavo ką nors paaiškinti ar kai kas nors atsitikdavo.

Tą pirmadienio rytą ginčas kilo beveik iškart – vienas iš tų retų atvejų, kai jai teko įsikišti. Ginčo kaltininkas kaip visada buvo Henris.

3

Henris pavėlavo. Atlėkė sušilęs, uždusęs, tarsi sverdėdamas. Marianai dingtelėjo, kad galbūt kauštelėjęs. Būtų nenustebusi. Spėjo, kad jis piktnaudžiauja savo vaistais, bet būdama psichoterapeutė, o ne gydytoja, nieko negalėjo padaryti.

Vos trisdešimt penkerių metų Henris Butas atrodė vyresnis. Raudonuose jo plaukuose bolavo žilos gijos, veidas, kaip ir marškiniai, buvo susiraukšlėjęs. Amžinai susiraukęs vyras atrodė tarsi įsitempęs kaip spyruoklė. Marianai jis priminė boksininką arba imtynininką, pasiruošusį smogti, o gal sutikti smūgį.

Henris atsiprašomai burbtelėjo, paskui atsisėdo, rankoje laikydamas popierinį puodelį su kava.

Dėl to puodelio ir kilo nesutarimas.

Liza prašneko pirmoji. Įkopusi į aštuntą dešimtį mokytoja pensininkė visada siekdavo, kad, anot jos, viskas būtų kaip pridera. Bandė Marianos kantrybę, kartais net ją erzino. Galėjai numanyti, ką Liza kalbės.

– Tai draudžiama, – pasakė buvusi mokytoja, besdama net virpančiu iš pasipiktinimo pirštu į Henrio puodelį. – Mums neleidžiama nieko įsinešti! Visi tai žinome.

Henris nepatenkintas suniurnėjo:

– Kodėl negalima?

– Nes, Henri, tokios taisyklės.

– Atsiknisk, Liza.

– Ką? Mariana, ar girdėjote, ką jis tik ką pasakė?

Liza čia pat puolė į ašaras, nuo to viskas ir prasidėjo: tarp Henrio ir grupės narių įsiplieskė ginčas, prieš jį stojo visa grupė.

Mariana atidžiai sekė barnį, pasiruošusi apginti Henrią ir tuo pačiu metu domėdamasi, ar jis pats susidoros. Nepaisant visos vyro bravūros, jis buvo nepaprastai jautrus. Vaikystėje jį žiauriausiai skriaudė ir prievartavo tėvas, paskui pasiėmė socialinės tarnybos ir siuntinėjo nuo vieno globėjų pas kitus. Ir vis dėlto Henris, nors ir patyręs tokių negandų, turėjo neeilinių gabumų, tad bent iš pradžių atrodė galįs kliautis savo protu: aštuoniolikmetis buvo priimtas į universitetą, ketino studijuoti fiziką, bet ištvėrė vos keletą savačių, o paskui jį atsivijo praeitis, ir po stipraus nervinio išsekimo jis taip ir neatsigavo. Paskui ėjo liūdnas savęs žalojimo, priklausomybės nuo narkotikų laikotarpis, pasikartojantis nervinis išsekimas ir kelionės per ligonines, kol psichiatras nusiuntė jį pas Marianą.

Ši jautė Henriui simpatiją, gal dėl to, kad gyvenime jam taip nepasisekė. Ir vis vien abejojo, ar priimti jį į grupę. Ne todėl, kad jis buvo nukentėjęs gerokai daugiau už kitus grupės narius – grupėse pagyja net labai rimti ligoniai, nors, kita vertus, jį gali ir pribaugti. Kai tik grupė susicementuoja, visada kas nors išprovokuoja pavydą ir pyktį – nebūtinai asmuo iš išorės, jai nepriklausantis, bet ir pačios grupės pavojingos tamsiosios jėgos. Ir nuo pat pradžių nesutarimų priežastimi tapdavo Henris. Tai jis atsinešė su savimi. Jame glūdėjo slapta agresija ir kunkuliavo pyktis, dažnai sunkiai suvaldomas.

Tačiau Mariana taip lengvai nepasidavė, kol pavykdavo suvaldyti grupę, buvo nusiteikusi su juo dirbti. Tikėjo grupe – šiais aštuoniais susėdusiais ratu individualais, tikėjo pačiu ratu ir jo gydomąja galia. Kartais pasiduodama vaizduotei suteikdavo tam ratui mistinių galių: saulė, mėnulis ir žemė taip pat juda ratu; dangumi keliauja planetos; ratas yra apskritimas kaip ir bažnyčios kupolas... arba sutuoktusių žiedas. Platonas yra sakęs, kad siela – tai ratas, ir Marianai atrodė, jog tai teisinga. Gyvenimas taip pat eina ratu, tiesa? Nuo gimimo iki mirties.

Kai grupinė terapija vykdavo sklandžiai, šis ratas tapdavo stebuklingas, tarsi virsdavo atskiru dariniu: grupės dvasia, grupės protas – didysis protas, kaip dažnai sakoma, – pranoko sudėtinės jo dalis, psichoterapeuto ar atskiro grupės nario protą. Mariana ne kartą stebėjo,

kaip veikia ši išmintinga, gydanti, valdinga galia. Per daugelį metų jos svetainėje buvo išvartyta ir palaidota ne viena piktoji dvasia.

Šiandien atėjo eilė Lizos šmėklai. Moteris niekaip negalėjo nurimti dėl to kavos puodelio. Pritvinko pykčio ir pagiežos: kodėl Henriui taisyklės negalioja, kodėl jis gali jas laužyti, visiškai negerbti kitų? Paskui ji staug prisiminė, kad Henris labai panašus į jos vyresnįjį brolių, kuriam viskas buvo leidžiama ir kuris nepaisė jokių ribų. Visas ilgai slopintas pyktis broliui ėmė veržtis laukan, o tai labai gerai, pamanė Mariana, jis turi iškilti į paviršių. Aišku, jei tik Henris sutiks pabūti psichologine bokso kriaušė.

Deja, jis nesutiko.

Staiga pašoko, jam iš krūtinės išstrūko širdį veriantis riksmas. Henris sviedė puodelį ant žemės. Popierinis indelis trūko pačiame rato viduryje, ant medinių grindų išsiliejo juodos kavos bala.

Kilo triukšmas, kitus grupės narius iš pasipiktinimo kone ištiko isterija. Liza vėl apsiašarojo, o Henris susiruošė išeiti. Tačiau Mariana įkalbėjo jį pasilikti ir pasikalbėti apie tai, kas nutiko.

– Tai tik sukntistas puodelis kavos! Didelio čia daikto! – skundėsi jis it pasipiktinęs vaikas.

– Esmė ne puodelis, – aiškino Mariana. – Esmė yra ribos – šios grupės ribos, taisyklės, kurių visi laikomės. Šitai aptarėme jau anksčiau. Juk negalime dalyvauti psichoterapijos užsiėmimuose, jei nesaugiai jaučiamės. Ribos mums suteikia saugumo. Psichoterapijoje ribos – svarbiausias dalykas.

Henris žvelgė nieko nesuprasdamas. Mariana žinojo, kodėl jis nesupranta. Kai vaikas patiria prievartą, pirmiausia panaikinamos ribos. Visos Henrio ribos buvo išnykusios dar jam esant mažam vaikui. Dėl to jis ir nesupranta, kas tai per daiktas. Taip pat nesuvokia, kada verčia blogai jaustis kitus, nors dažnai peržengia asmeninės ar psichologinės erdvės ribas: kalbėdamas su pašnekovu per arti prisikiša arba labai prie jo prikimba kaip joks kitas Marianos pacientas. Jam vis negana. Henris net būtų pas ją įsikraustęs, jei tik ji būtų sutikusi. Mariana turėjo saugoti ribas jūdvių santykiuose, apibrėžti, koks turi būti tarpusavio bendravimas. Toks buvo jos, psichoterapeutės, darbas.

O jis tų ribų vis labiau nepaisė, laikėsi jos įsitvėręs, bandydamas išvesti iš pusiausvyros, ir Mariana vis sunkiau jį suturėdavo.

4

Visiems išėjus, Henri vis dar trainiojosi aplink, neva norėjo iššluoti grindis. Mariana suprato, kad jam dar kažkas knieti, visada taip būdavo. Jis tyliai lūkuriavo, ją stebėdamas. Ji nusprendė švelniai paraginti jį kalbėti.

– Na, Henri, laikas eiti... Ko nors norėtum?

Jis linktelėjo, bet nieko neatsakė. Paskui kažką ištraukė iš kišenės.

– Štai, – tarė jis. – Čia tau, – ir atkišo jai žiedą. Raudoną, neskoningą, plastikinį. Tokios būna staigmenos sausųjų pusryčių dėžutėse. – Tau. Dovanuju.

Mariana papurtė galvą.

– Juk žinai, kad negaliu nieko priimti.

– Kodėl?

– Henri, liaukis nešęs man daiktus, gerai? Dabar jau tikrai eik namo. Jis nė nekrustelėjo. Mariana svarstė, ką daryti. Neketino su juo pyktis, bet dabar... dabar jau buvo galima.

– Žinai ką, Henri, – tarė, – turime apie šį tą pasikalbėti.

– Apie ką?

– Ketvirtadienį vakare, kai baigėsi vakarinės grupės sesija, žvilgtelėjau pro langą. Pamačiau tave kitapus gatvės, prie žibinto stulpo. Stebėjai namą.

– Moterie, ten tikrai buvau ne aš.

– Tu. Mačiau tavo veidą. Mačiau ten tave nebe pirmą kartą.

Henrio veidas plykstelėjo raudoniu, jis nusuko akis. Papurtė galvą.

– Ne, aš ne...

– Paklausyk. Nieko blogo, kad domiesi, kokios kitos grupės lankosi pas mane. Bet viską turime aptarti čia, grupėje. Nevalia to daryti už grupės ribų. Negali manęs šnipinėti. Kai taip elgiesi, pažeidi mano privatumą, aš jaučiu pavojų ir...

– Nieko nešnipinėju! Tik ten stovėjau. Po perkūnais, kas čia tokio!

– Vadinasi, prisipažįsti, kad ten buvai?

Henris prisiartinio per žingsnį.

– Kodėl negalime būti tik mes dviese? Kodėl negali manęs priimti be visų kitų?

– Pats žinai, kodėl. Todėl, kad man tu esi vienas iš grupės narių... Negaliu atskirai tavęs priimti. Jeigu tau reikia individualios psichoterapijos, galiu parekomenduoti kolegą...

– Ne, man reikia tavęs...

Jis žengė dar vieną staigų žingsnį artyn. Mariana neatsitraukė, tik pakėlė ranką, kad jį sulaukytų.

– Užteks. Sustok, gerai? Čia jau per arti. Henri...

– Pala. Paklausyk...

Jai nespėjus paprieštarauti, Henris užsivertė savo storą juodą megztinį – ant jo atsivėrė šiurpus blyškaus, be vieno plaukelio, kūno vaizdas.

Skutimosi peiliuku odoje buvo giliai išraižyti kryžiai. Ant krūtinės ir pilvo priraižyta kraujo raudonumo kryžių, mažų ir didelių. Kai kurie jų atrodė dar drėgni, kruvini, iš jų sunkėsi kraujas; kiti buvo apsitraukę šašais kaip sukietėjusios raudonos ašaros – sukrešėjusios kruvinos ašaros.

Marianai pasidarė silpna. Iš šleikštulio ji norėjo nusigręžti, bet susivaldė. Tai buvo pagalbos šauksmas, ne kitaip, bandymas sukelti gailėstį, kad kas nors Henriu rūpintųsi... Ir šis tas daugiau: emocinė agresija, psichologinis jos puolimas, siekiant sugraudinti. Pagaliau Henriui pavyko užklupti Marianą nepasiruošusią, pataikyti jai tiesiai į širdį, ir už tai ji ant jo įsiuto.

– Henri, ką padarei?

– E... man taip išėjo. Būtinai turėjau padaryti. O tau... būtinai reikėjo pamatyti.

– O dabar, kai jau pamačiau, kaip manai, ar gerai jaučiuosi? Ar įsivaizduoji, kaip tu mane sukūrėi? Noriu tau padėti, bet...

– Bet ką? – Jis nusijuokė. – Kas trukdo?

– Tau galiu padėti tam tikru laiku, grupės užsiėmimuose. Šiandien vakare turėjai tokią galimybę, bet ja nepasinaudojai. Visi galėjome padėti. Visi čia esame tam, kad tau padėtume...

– Man nereikia jokios jų pagalbos... man reikia tavęs. Mariana, man reikia tavęs...

Ji suvokė, kad laikas kaip nors išprašyti Henri. Plauti jo žaizdas – ne jos darbas. Jam reikia skubios medikų pagalbos. Mariana turi būti griežta jo paties labui, kaip ir savo. Bet pristigo ryžto jį išvaryti – vėl sveiką protą įveikė jos gailestingumas.

– Luktelėk... minutėlę luktelėk.

Mariana nuėjo prie tualetinio stalelio ir atsidariusi stalčių jame pasirausė. Ištraukė pirmosios pagalbos rinkinį. Buvo jį beatplėšianti, bet suskambo telefonas.

Ji pasižiūrėjo į numerį. Skambino Zoja.

– Zoja? – atsiliepė Mariana.

– Ar gali kalbėti? Tai labai svarbu.

– Palūkėk sekundę. Netrukus tau perskambinsiu, – ji padėjo ragelį ir atsisuko į Henri.

– Henri, štai, paimk. Nusišluostyk. Jei reikia, nueik pas šeimos gydytoją, gerai? Rytoj tau paskambinsiu.

– Ir tai viskas? Dar drįsti vadintis sumauta psichoterapeute?

– Gana. Liaukis. Dabar išeik.

Nusileisdama į ginčus Mariana nulydėjo jį koridoriais ir išleido pro duris. Paskui jas uždarė. Būtų dar ir užrakinusi, bet atsispyrė tam norui.

Paskiau nuėjo į virtuvę. Atidarė šaldytuvą ir išsitraukė butelį „Sauvignon blanc“.

Jautėsi gerokai sukūrėta. Prieš skambinant Zojai reikėjo nusiraminti. Tai merginai Mariana ir šiaip jau buvo užkrovusi sunkią našta. Po Sebastiano mirties viską užgožė jos pačios poreikiai, bet dabar ji pasiryžo šitai atitaisyti. Giliai įkvėpė ir iškvėpė. Paskui į didelę taurę įsipylė vyno ir surinko Zojos numerį.

Toji atsiliepė po pirmo signalo:

– Mariana!

Mariana iškart suprato, kad kažkas įvyko. Zojos balse buvo justi įtampa, skuba, bylojanti apie nelaimę. Ji tokia išsigandusi, sunerimo Mariana ir pajuto, kaip jos širdis ėmė tankiau plakti.

– Mieloji, ar... ar viskas gerai? Kas nutiko?

Zoja atsakė ne iškart. Jos balsas buvo labai tylus.

– Išjunk televizorių, – tarė ji. – Pažiūrėk naujienas.